

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Nicoleta Molnar

Director General

DIRECȚIA GENERALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI CLUJ

Tel. 0264 420146; Fax: 0264 420602

E-mail: secretariat@dgaspc-cluj.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 11123 / 20 APR 2023

RECOMANDAREA

Nr. 62 din 20 APR 2023

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor

Prin petiția nr. 7321/13.03.2023, Asociația

și str. nr. ap., reprezentată prin președinte

a supus atenției situația minorilor găzduiți în Unitățile de Tip Familial din municipiul Gherla, județul Cluj, cu precădere a celor cu domiciliul pe str. Gherla.

În vederea analizării aspectelor menționate în petiție, Avocatul Poporului - Biroul teritorial Cluj Napoca - domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului, a efectuat în data de 21.03.2023 o anchetă la sediul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj - Unitatea de Tip Familial Gherla, strada iar în data de 30.03.2023, s-a efectuat o anchetă la sediul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj, având ca scop verificarea situației minorilor rezidenți ai UTF Gherla, în special al celor cu domiciliul pe strada

Cu ocazia efectuării anchetelor s-au constatat următoarele: În ceea ce privește accesul beneficiarilor la servicii de specialitate, reprezentanții UTF Gherla arată faptul că aceștia beneficiază de consiliere psihologică însă nu este stabilită o anumită frecvență, fiind făcută mențiunea că nu au la dispoziție serviciile de specialitate ale unui psihoterapeut.

Referitor la situația școlară - în UTF din str. sunt beneficiari;

de la sfârșitul lunii octombrie 2022 nu a mai frecventat cursurile școlare, refuzând participarea la acestea; cls. nu mai frecventează școala de aproximativ 2-3 săptămâni; merge la școală însă înregistrează foarte multe absențe, plecând după prima sau a doua oră de curs; lipsește de la cursuri însă de cele mai multe ori motivat. Ceilalți beneficiari nu înregistrează absențe care să conducă la risc de abandon școlar.

Majoritatea beneficiarilor din UTF din str. refuză îndeplinirea atribuțiilor și a responsabilităților stabilite la nivelul locației, refuzând până și activitățile ce presupun asigurarea unei igiene personale corespunzătoare.

Situațiile de plecări voluntare sunt foarte dese, motivate de nevoia minorilor de libertate. La nivelul Centrului este stabilit faptul că minorii sub vârsta de 12 ani nu pleacă de la locație neînsoțiți iar cei peste 12 ani au dreptul la 1,30h timp liber petrecut în afara locației. Ora maximă de revenire fiind 22,30. În cazul plecărilor voluntare, de fiecare dată este sesizată dispariția prin serviciul 112, este înștiințată DGASPC Cluj, școala, șeful Centrului. S-a pus în discuție și

posibilitatea mutării anumitor beneficiari, în alte locații pentru a preveni situațiile de risc în care s-ar putea afla însă procedura de mutare este una greoaie care presupune intervenția instanței. La nivelul locației de pe str. _____ există un registru de incidente, precum și unul privind plecările voluntare. În urma analizării registrului privind plecările voluntare s-a observat faptul că pentru unii dintre beneficiari sunt raportate zilnic dispariții.

Tratament _____ urmează minora _____ și _____. La nivelul UTF nu se administrează niciun tratament fără o prescripție medicală, medicamentele fiind închise. Minorii care au probleme _____ sunt tratați în ambulator la Spitalul de _____ din municipiul Cluj Napoca. Toți minorii sunt înscriși la medic de familie, au efectuate vaccinurile din schema națională de vaccinare. În pandemie, împotriva SARS Cov s-au vaccinat _____ și _____ dând declarații cu privire la dorința de vaccinare.

Un aspect important analizat în cadrul anchetei a fost cel privitor la consumul de substanțe interzise. Educatorii au subliniat faptul că nu există cazuri confirmate de beneficiari consumatori de substanțe. La nivelul UTF sunt încheiate parteneriate cu reprezentanții Centrului de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Cluj, ultima acțiune comuna fiind realizată în data de 14.02.2023. Asocia "Pas cu Pas" și "Ajungem Mari" asigură sprijin educațional, social, copiii fiind ajutați la teme, participă la excursii, etc.

În cadrul anchetei au fost purtate discuții și cu o parte dintre beneficiari, cei care au fost prezenți și au dorit să participe la întâlnire.

Ca urmare a efectuării anchetelor s-au conturat următorii factori de risc:

- Abandon școlar;
- Consum de tutun la vârste fragede;
- Consum de substanțe interzise;
- Începerea vieții sexuale la o vârstă fragedă;
- Conflicte fizice între rezidenți, ceea ce conduce la o stare de teamă pentru unii dintre aceștia;
- Separarea fraților;
- Diferența mare de vârstă între rezidenți (unii fiind în ciclul primar la școala, alții fiind în gimnaziu/liceu/școală profesională)
- Plecări voluntare zilnice, ale unor rezidenți;
- Acțiuni de automutilare;
- Refuzul de a coopera și participa activ în cadrul ședințelor de consiliere psihologică, ceea ce face ca acestea să fie ineficiente;
- Formarea deficitara a personalului în lucru cu minorii cu probleme de comportament;
- Nu există o unitate de acțiune a educatorilor(unii sunt permisivi, alții restrictivi
- Pentru o parte din rezidenți, Planurile Individuale de Protecție au mai mult de 6 luni de la ultima revizuire;
- Nu au fost stabilite măsuri de remediere a problemelor identificare, pentru fiecare rezident în parte, cu termen și obiective clare, deși anumite comportamente deviate sunt sesizate de mai mult de 6 luni.
- Nu s-a dispus examinarea ginecologica în cazul minorelor care și-au început viața sexuală;

Prevederi incidente în speță:

Recomandarea Comitetului de Miniștri (2005)/5 cu privire la drepturile copiilor plasați în instituții rezidențiale - extras¹

Pentru asigurarea respectării principiilor de bază și a drepturilor fundamentale ale copilului, Recomandarea stabilește o serie de drepturi specifice care urmează a fi recunoscute pentru copiii care locuiesc în instituții rezidențiale, printre care menționăm: dreptul copilului la viață privată, inclusiv acces la persoana în care are încredere sau o entitate competentă, pentru a primi sfaturi confidențiale referitor la drepturile sale; dreptul la respectarea demnității umane și integrității fizice a copilului, în special, dreptul la atitudine umană și non-degradantă și educație nonviolentă,

¹ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805daac2

inclusiv protecție împotriva pedepsei corporale și a tuturor formelor de abuz; dreptul copilului de a fi pregătit pentru a deveni un membru responsabil și activ al societății prin joacă, sport, activități culturale, educație neformală și asumarea treptată a responsabilităților;

Recomandarea Comitetului de Miniștri (2011)/12 privind drepturile copilului și servicii sociale prietenoase copiilor și familiilor - extras²

Recomandarea vizează drepturile copiilor în planificarea, oferta și evaluarea serviciilor sociale, care trebuie să fie adaptate nevoilor lor și ale familiilor lor. Se bazează pe principiul interesului copilului și al drepturilor acestuia la prevedere, participare și protecție.

Recomandarea se aplică tuturor copiilor, fără discriminare, în orice situație, stare sau pentru orice motiv aceștia ar putea intra în contact cu serviciile sociale; de asemenea, se aplică în legătură cu toate deciziile serviciilor sociale ce ar putea să le afecteze viața în mod direct sau indirect.

Recomandarea urmărește să asigure faptul că serviciile sociale sunt oferite în urma evaluării individuale a nevoilor și a circumstanțelor copilului și că acestea iau în considerare perspectiva copilului, în funcție de vârsta și capacitățile acestuia și de nivelul său de maturitate.

În mod special se menționează că serviciile sociale pentru copii și familie trebuie să țintească către dezvoltarea integrală a potențialului copilului și să recunoască necesitatea copilului de a fi cultivat/crescut, recunoscut, împuternicit/abilitat și să aibă o educație/dezvoltare structurată. Serviciile sociale trebuie să asigure calitatea interacțiunii cu copiii și familiile inclusiv: *a. respectarea demnității copilului și familiei acestuia, care asigură că acest copil este tratat cu îngrijire, sensibilitate, corectitudine și respect;*

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului – Republicată, art. 29 alin. (3) *Dreptul de a fi ascultat conferă copilului posibilitatea de a cere și de a primi orice informație pertinentă, de a fi consultat, de a-și exprima opinia și de a fi informat asupra consecințelor pe care le poate avea opinia sa, dacă este respectată, precum și asupra consecințelor oricărei decizii care îl privește.*

Dreptul la opinie și participare al copiilor este fundamental. Respectarea dreptului la opinie și participare a copiilor, așa cum este reglementat în Convenția ONU privind drepturile copilului, este un drept fundamental și nu poate fi admisă intimidarea sub nici o formă a copiilor, fiind esențial ca reprezentanții organizațiilor, instituții/autorități care au atribuții în apărarea, protecția și promovarea drepturilor copiilor să-și desfășoare atribuțiile în mod profesionist, etic și cu respectarea interesului superior al copilului.

Orice copil, indiferent de vârstă, are nevoie să știe că este ascultat, iubit, apreciat, protejat, încurajat și respectat, mai ales de către persoanele importante pentru el, aici incluzându-se și îngrijitorii, educatorii, învățătorii, frații, prietenii, colegi de clasă etc.. Nevoile de afectivitate ale copilului nu trebuie abordate cu indiferență sau și mai grav, cu agresivitate întrucât pot afecta emoțional copilul, cu consecințe pe termen lung, inclusiv prin afectarea stimei de sine. Copilul are nevoie să-i fie satisfăcută și dezvoltată stima de sine, prin valorizarea acestuia, sprijinirea, încurajarea lui. Copilul astfel valorizat, va obține succese care îi vor consolida stima de sine și implicit îl vor ajuta să aibă o dezvoltare armonioasă din toate punctele de vedere.

Relația dintre copii și personalul de specialitate din sistemul de protecție specială trebuie să fie bazată pe încredere reciprocă, respect. Îngrijirea alternativă, de tip familial, trebuie să fie una de calitate, care să sprijine dezvoltarea armonioasă și protecția copilului, cunoscut fiind faptul că cei mici pot fi afectați permanent la nivel neuronal în ceea ce privește interacțiunile sociale, atașamentul emoțional, în situația în care sunt privați de o îngrijire corespunzătoare.

Cadrul legal incident în speță se circumscrie și dispozițiilor cuprinse în:

Constituția României

Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistența socială și a structurii orientative de personal cu modificările și completările ulterioare;

² <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806b7ee2>

Ordinul nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială;

Ordinul nr. 286/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea Planului de servicii și a Normelor metodologice privind întocmirea Planului individualizat de protecție;

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare **cu precădere art. 57, 64, 73, 89;**

Managerul de caz monitorizează implementarea planului individualizat de protecție sau, după caz, a celorlalte planuri prevăzute în legislație, respectiv progresele care se înregistrează în soluționarea situației copilului până când procesul de asistență și/sau protecție nu se mai dovedește necesar. Raportat la Standardele din 2006 Minime Obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului, aprobate prin Ordinul nr. 288/2006, subliniem prevederile pct. 7.1. În contextul monitorizării planului, Managerul de Caz (MC), respectiv responsabilul de caz prevenire are în vedere cel puțin următoarele aspecte:

a) verificarea demarării serviciilor/activităților prevăzute, în maxim 2 zile de la termenele de inițiere stabilite în planul respectiv;

b) verificarea modului de furnizare a serviciilor/activităților (de ex. progrese obținute, atingerea obiectivelor, probleme apărute) cel puțin lunar în limita de timp stabilită pentru fiecare serviciu/activitate;

c) răspuns imediat la orice problemă care apare în derularea serviciilor/activităților;

d) asigurarea fluxului de informație între membrii echipei, alți specialiști implicați în implementarea planului, familie și copil;

e) medierea relației dintre familie și copil pe de o parte și profesioniști pe de altă parte (de ex. prin acompaniere, negocierea conflictelor);

f) re-evaluarea situației copilului, respectiv a modului de implementare a planului, cel puțin o dată la 3 luni și, dacă este necesar, revizuirea planului respectiv;

g) înregistrarea permanentă a informațiilor, progreselor, evoluției cazului în dosarul copilului;

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj, în exercitarea prerogativelor conferite de prevederile legale în vigoare, **pentru rezidenții din cadrul UTF Gherla**, va dispune măsurile necesare pentru:

1. Analizarea situației fraților , în contextul separării celor frați, raportat la prevederile art. 64 alin 3 lit. b) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, având ca obiect păstrarea legăturilor cu frații aflați în plasament la asistent maternal, respectiv reunirea cu sora mai mare,
2. Reanalizarea situației fraților în echipă multidisciplinară și/sau interinstituțională în scopul identificării și implementării unor soluții de ameliorare a comportamentului acestora, atât în mediul școlar cât și în cel familial(rezidențial) și/sau social, după caz.
3. Analizarea tuturor cazurilor de abandon școlar și luarea măsurilor necesare frecventării învățământului general obligatoriu, de către rezidenții UTF Gherla.
4. Revizuirea Planurilor Individuale de Protecție în cazul beneficiarilor, UTF Gherla, care au mai mult de 6 luni de la ultima revizuire, precum și re-evaluarea situației copilului, respectiv a modului de implementare a planului, cel puțin o dată la 3 luni, raportat la prevederile Ordinului nr. 288/2006, pct. 7.1.

5. Identificarea și asigurarea unor cursuri de formare/instruire/suport pentru personalul care deservește UTF Gherla, raportat la dificultățile întâmpinate în gestionarea comportamentelor minorilor, precum și în ceea ce privește creșterea capacității acestora de interacțiune cu beneficiarii, în vederea asigurării unei creșteri și dezvoltări corespunzătoare a acestora, atât din punct de vedere social cât și emoțional.
6. Efectuarea demersurilor necesare asigurării, rezidenților UTF Gherla, a serviciilor de evaluare și consiliere psihologică, respectiv de psihoterapie, eficiente, având în vedere necesitățile minorilor și refuzul lor actual de a participa activ și de a coopera în cadrul ședințelor de consiliere.
7. Asigurarea securității și siguranței beneficiarilor UTF Gherla, raportat la actele de automutilare la care recurg o parte dintre rezidenți, respectiv de violență fizică dintre aceștia.

Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca, în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber

Instituția Avocatul Poporului, cu sediul precizat în antet vă prelucrează datele personale în baza reglementărilor legale aplicabile în domeniul specific de activitate. Scopul prelucrării este de îndeplinire a unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul. În exercitarea atribuțiilor avute, prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituția Avocatul Poporului se circumscrie situației definite de art. 6 alin. 1) lit. a) din Regulamentul UE nr. 679 din 27 aprilie 2016, în limitele atribuțiilor și obligațiilor legale cu respectarea aplicării legislației privind protecția datelor personale. Datele personale sunt obținute din corespondența transmisă de dumneavoastră instituției noastre, fie în cadrul audiențelor sau al serviciului de dispecerat, precum și de la autorități publice sau din consultarea bazelor de date publice. Datele personale pot fi dezvăluite către alte autorități sau instituții publice ori către autorități cu care instituția Avocatul Poporului cooperează în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale legale. În cazul în care nu doriți ca anumite date personale să fie dezvăluite, aveți posibilitatea de a vă exercita dreptul de opoziție, în condițiile prevăzute de art. 21 din RGPD. Datele dumneavoastră personale sunt stocate pe perioada necesară efectuării tuturor demersurilor întreprinse pentru susținerea activităților domeniilor de activitate: serviciilor birourilor/birourilor teritoriale/centrelor zonale din cadrul Instituției Avocatul Poporului de relații publice, petiționare, formulare de puncte de vedere, organizare, derulare evenimente, soluționarea jecunilor de către instanțele de judecată competente, îndeplinirea atribuțiilor legale de vizite, soluționare a petițiilor, înregistrarea și soluționarea notificărilor de încălcare a securității datelor cu caracter personal, precum și înregistrarea formulărilor de declarare responsabil cu protecția datelor, după care vor fi arhivate potrivit legislației aplicabile. Persoanele ale căror date personale sunt prelucrate de către Instituția Avocatul Poporului pot să își exercite drepturile de acces la date, de rectificare, ștergere, restricționare, în conformitate cu dispozițiile art. 15-19 din RGPD, precum și dreptul de a depune o plângere la ANSPDCP pentru modul de soluționare a cererilor de exercitare a acestor drepturi, printr-o cerere trimisă prin poștă la sediul ANSPDCP sau la adresa anspdcp@dataprotection.ro. Mai multe informații privind prelucrarea datelor dvs. cu caracter personal puteți consulta pe site-ul www.avp.ro, secțiunea *Protecția datelor cu caracter personal*.

